

הפלגה אל העולם

האפסנאי של אחר

סא"ר צבי אלון

רגלים, שריון ושירותים. לכל גדוד וגדוד ארטילריה אורגנית (המורכבת ממרגמות-כבדות, שמסוגלות לירות קליעים אטור מייס-טקטיים), בעוד סיוע ארטילרי רחוק-טוח ניתן ע"י הארמיה. שני סוגי הגדודים — רגלים ושריון — בנויים על אפשרות התמזגות מהירה ביותר ביניהם ופועלים במשך תקופה בלתי מוגבלת כתשלובות של טנקים ויחידות רגלים-משוריינים.

*

לא הרגשנו בקיום המחנה עד אשר הגענו אליו. הסאתו הייתה מושלמת. בקצה המחנה פגש אותנו רס"ן צעיר, שקיבל את פנינו והציג את עצמו כסגן מפקד הגדוד. הוא התנצל בשם המג"ד על היעדרותו, ובלי גינונים נוספים הוליך אותנו לתוך המחנה.

כבר בצעדינו הראשונים הופתענו למראה שורה של כיפות, דמויות-פטריות, הערוכות משני צדי הדרך. הכיפות היו עשור יות חומר פלסטי, צבועות צבעי-הסוואה, וקוטרן 7-8 מטר לערך. לפני שהספקנו לשאול על טיבן, ניגש מארחנו לאחת הכיפות ובלחיצה קלה פתח בה פתח שדרכו נכנסנו פנימה. מצאנו את עצמנו במין "איגלו" שהאור הסתן דרך קירותיו. "מתעניינים אתם באוהל, רואה אני", פתח סגן מפקד הגדוד. "הוא באמת מענין. אוהל זה פותח לפני מספר שנים. כפי שאתם רואים, הוא עשוי חומר סינטטי, שהנו עמיד במידה בלתי רגילה בפני חום וקרינה תרמו-גרעיניים ונותן הגנה טובה בפני הקור והחום. הוא מתקפל, ועל-כן נוח להובלה. רואים אתם את הפסים הכהים התפורים בצד הכיפה? כאן הצביע על שורה של "צלעות" לאורך האוהל. "כאשר מנפחים את האוהל", הוא המשיך, "נתפסות הצלעות הפלסטיות זו בזו ונותנות לאוהל צורה יציבה. כדי לפרקו, צריך לעבור לאורך הקירות ולהפריד בין הצלעות. הקמת האוהל אורכת שלוש דקות, ופירוקו — חמש".

מכונית קרבה-ההלכה אל שטח האימונים של גדוד-הרגלים 480 מקבוצת-הקרב החמישית, הכפופה לאמנת מיצר-בארינג. הנהייתי מההודמנות שניתנה לנו לבקר בגדוד והייתי מלא סקרנות לקראת אשר אראה. צריך לזכור שהשנה, שנת 1975, עברו כל הכוחות לארגון ומבנה חדשים וצוידו בצידוד שעל פיתוחן עמלו זה שנים רבות. ההכרה שכל צבא צריך להיות בנוי גם על לוחמה גרעינית וגם על לוחמה בנשק "קונבנציונלי", קנתה לה שביתה בכל צבאות העולם; והצבאות התארגנו לקראת שתי האפשרויות הללו.

המציאות הפוליטית — של פיצול העולם לארבעה גושים: מערבי, מזרחי, סיני וניטרליסטי, שלכל אחד מהם נשק גרעיני, והחיכוך ביניהם גדל והולך — הגבירה את הנטיה לבנות צבאות בעלי כוונות גבוהה ביותר. נקבע כצורך ראשוני כי הצבאות חייבים להיות מסוגלים למנוע את האויב מלהשיג הישגים מוגבלים באמצעות התקפות פתע — ולהשיג בעצמם יתרונות אלו, כאשר נפתחת הזדמנות לכך.

במיוחד שמחתי לביקור בגדוד. בצעירותי, בשנות החמישים ובראשית שנות הששים, שירתתי בגדודים שונים (איך אמר נכדי כשחזר מביה"ס אחר שיעור בפרה-היסטוריה: "סבא, אתה ודאי זוכר את הממוטות?!..."); ומענין היה לעשות השואה בין העבר וההווה. בסופו של דבר, כוחו של צבא נמדד בימים אלה בשני דברים: בעצמה ודיוק של הנשק-האטומי ובטיב הגדודים. על כן טיבו של גדוד מלמד במידה רבה על טיב כלל הצבא.

קיויתי, איפוא, שהגדוד ישמש לי בבואה של כלל הצבא.

לצדי ישב במכונית רס"ג אקו, איש-חימוש ותיק, בביקורנו זה התחלקנו בתפקידים: הוא יסייר ויקדיש זמנו להכרת חימוש של הגדוד — ואני את ענין בצד האפסנאי שלו. תוך כדי הנסיעה הזכיר לי עובדה מעניינת ביחס לארגון הבסיסי של קבר-צת-קרב הבנויה מיחידות

הוא הזמיננו לשבת ופתח בהסבר על אופי הגדוד. לאחר הסבר המבנה, המשיך:

"כל חייל בגדוד מאומן לפעול כרגלי, מתוך רכב משורין, מתוך הליקופטר ולצנח. כמובן, שבעית הצניחה כיום אינה זו שהיתה. כאמור, בשנת 1961, כיום אפשר לאמן כל חייל בצניחה תוך מספר שעות, הודות לציוד החדש שמונע את החבטה החזקה בשעת הירידה ותודות לסידורים במטוס, הפותרים את הבעיה הפסיכולוגית של הצניחה".

"כל הגדוד מוסע ברכב משורין, אמפלי, אטים ובעל כושר-מעבר רב-ביותר המשתווה לכושרו של טנק, כתוצאה, יכול הגדוד לפעול בבטחון יחסי אף בשטח הנגוע ברדיו-אקטיביות".

על ארגון הגדוד ללחימה נשוחח בסוף הביקור. עתה אקדיש רק מספר מלים לארגון התחזוקתי, היות ומבין אני שבזאת אתם מעוניינים במיוחד. ההספקה מועברת אלינו במספר צורות. בתנאי רגיעה — ב'דחיפה' מנקודת-ההספקה של חיל-התחזוקה; מנקודה זו מקבלים אנו כל צרכינו האפר-סנאיים, כולל העתונים והדואר, ואילו בלחימה, במידה שאי-אפשר להשתמש בתחבורה היבשתית, מובאת ההספקה באמצעות הליקופטרים של פלוגת-ההליקופטרים האורגנית שבקבר-צת-הקרב".

כפי שתראו, הטכניקה הקשורה בהבטחת התחזוקה היא פשוטה. אנו קשורים במכונות-משרד-וחישוב אלקטרוניות (שיש להן דמיון-מה לטלפרינטר האלחוטי הישן) אל נקודת-ההספקה, והידיעות המשודרות בינינו מגיעות גם אל מרכז-התחזוקה של הארמיה. אין אנו מזמינים דבר, כל צרכינו אנו מקבלים במנות קצובות, כשהסגיות מהרגיל ידועות לנקודת-ההספקה על בסיס נתוני-מצבות של הגדוד (לצרכי מזון), תכנית האימונים (תחמושת) [הוראות מבצעיות (דלק להיסעים וכ"ו)]. תפקידנו היחידי בשטח זה הוא לדווח על שינויים המבוקשים על ידינו לעלית התכנון-הבסיסי. באם נקודת-ההספקה נפגעת, פועל מרכז-התחזוקה באופן אוטומטי — ומספק את צרכינו".

"ליד נקודת-ההספקה נמצאת גם נקודת-ויסות-ציוד. כל ציוד שאינו ניתן לתיקון בגדוד מוחזר לנקודת-הויסות — בדרך כלל באותם אמצעי-הובלה המביאים את ההספקה. על פי הודעה מוקדמת, כבר מחכה שם ציוד שניתן לנו במקום המפונה".

"התיקונים מבוצעים בשביל כל יחידות הארמיה, לכל סוגי הציוד, במרכז-התחזוקה של חיל-התחזוקה. דרך אגב, אמר וחייר, "קראתי את הספרים על תחזוקת הצבא בשנים שלאחר מלחמת-העולם השניה. ממש משעשע לקרוא מה קרה לטנק כאשר היה זקוק לתיקון, וכאשר כל חייל היה מטפל בחלק אחר בו. כמובן, על בעיות ארגוניות מסוג זה התגברנו כבר לפני שנים רבות, עם הראורגניזציה של כל מערכת התחזוקה".

"שכחתי להזכיר שבמקרים מיוחדים, ובמיוחד בלחימה ביידת, נזרית' ההספקה באמצעות טילי-ההספקה שבמרכז-התחזוקה של הארמיה. טילים אלה מכילים מנות סטנדרטיות, ובדרך-כלל מכיל כל טיל תספוקת לפלוגה אחת ליממה. אין אנו אוהבים שיטה זו, היות ובטילים אלה נשלחים דברים

חיוניים שונים, כגון פקודות-מטכ"ל ופקודות-הקבע של האר-מיה. על-פני המטרים האחרונים של מעופו בטרם הגיעו לקרקע נע הטיל ב'רכות' תודות למצנח שנפתח ע"י מרעום-קרב".

"עוד מלה לענין הקשר. הקשר-המנהלתי האלחוטי עם העורף מבוסס על קוד ואינו ניתן להפרעה. קשר זה מוסיף במרכז-התחזוקה, שם מוזן הוא לתוך המנגנון-האלקטרוני המרכזי של הארמיה".

"כבר אמרתי, שניתן להטיס ולהצניח את הגדוד כולו. מסיבה זו מלאי הגדוד מועטים-ביותר, ואנו סומכים על אנשי-התחזוקה שלא ישאירונו מחסרי-כל. עד עתה פעלה השיטה להפליא, ופרט למקרה אחד — כשנשלח לנו בטעות משלוח של 50 טון בלאנקו (במקום לביה"ס לשוטרים) — הכל עבד כשורה".

"יש שאלות לפני שמסיירים?" שאל.
"כן", אמרתי. "מה פירוש גדוד מוטס? האם זו האפשרות הסבירה?"
על כך ענה:

"הגדוד מותאם במיוחד להטסה ע"י ההליקופטרים שלנו או של הארמיה. פלוגת-ההליקופטרים מסוגלת להטיס גדוד, על ציודו. כל מחלקה — ובגדוד 12 מחלקות, הכפופות במישרין למפקדת הגדוד — נכנסת להליקופטר אחד. בסה"כ, הגדוד מועבר ב-24 הליקופטרים $V.H = 1008$ ".

"אני רואה שאין יותר שאלות. אם כן, קדימה!"
יצאנו מהאוהל ופגשנו את קצין הנשק של הגדוד. אחר טכס-היכרות קצר פנו קצין-הנשק ורס"נ אקו אל שטח המטות, וסגן מפקד הגדוד ואנוכי — אל אזור-המנהלה של הגדוד.

★

תוך כדי ההליכה, בתשובה לשאלתי, קיבלתי ממלוי הסבר על לבוש החיילים שעברו אותה שעה על ידינו. מראה עיני, וההסברים בענין זה, היו מהדברים המרתקים שבספור.

מה לובש החייל בגדוד? ראשית, בגדו העליון עשוי בד סינתטי חזק ביותר, אל-קמט, אל-כוץ ("על האמת..."). עמיד באופן יחסי (ככל שאר פריטי הלבוש), בפני קרינה וחום תרמורגעיניים. הבד הסינתטי אינו קולט מים ולכלוך. הוא מורכב משני חלקים: מכנסים וירכית. שניהם ניתנים ללבישה משני צדיהם: מצד אחד, שצבעו צבעי הסואה, כבגד-קרב ועבודה — ומהצד השני, שצבעו בז'-אפרפר, כבגדי-ציאה. לפי ההסבר, הבגד אינו זקוק לכביסה, ורק אחת לכמה ימים צריך לשטוף אותו במים קרים בלבד. אחר השטיפה, שמסירה את הלכלוך החיצוני, מתיבש הוא במהירות ואינו מאבד את צורתו. אחת לחצי שנה חייב הוא לעבור תהליך "ריענון" במתקן עורפי.

הנעליים אף הן עשויות חומר סינתטי, כשהסוליה והחלק העליון עשויים מקשה אחת. הנעל מתבלה בקצב אטי-ביותר, ואורך חיי הסוליה זהה לאורך חיי החלק העליון — כלומר 2-3 שנים. אחר תקופה זו נזרקת הנעל לערמת הפסולת. כתוצאה, אין בכלל בצבא בעית תיקוני נעליים. קריעות קלות בחלק העליון של הנעל ניתנות לתיקון ע"י דבק מיוחד, הנמצא בגדוד. הזכיר לי מלוי שבעבודת הפיתוח של נעל זו הוחל למעשה כבר בשנות הששים. חוסר ההצלחה בו נתקל הפי-

תוח בתקופה זו נבע מהעובדה שבזמנו התקשו בגיפור החלק העליון, שהיה עשוי עור, אל החלק התחתון, שהיה מיוצר מחומר סינתטי. גיפור שניים אלה זה אל זה אינו פשוט כלל. בשנת 1965 מצאו חומר סינתטי שהיה גמיש דייצרכו בשביל החלק העליון ועם זאת חזק ויציב ולכן מתאים — אחר תהליך-עיבוד נוסף — לצרכי הסוליה. מאז נפתרה הבעיה. הנעל אחידה לכלל הצבא — פרט, כמובן, למפעילי הטילים, שנעליהם (לשם הדגשת ייחוד בעליהם) צבועים ורוד, עם שני פסי תכלת...

מתחת לבגדו העליון לובש החייל, באימונים ובקרב, חזיית-מגן המגיעה עד לירכיו. היא גמישה, נוחה ואינה מכבידה עליו יותר מאפודה. החזייה עשויה אף היא חומר סינתטי ומשמשת הגנה אף בפני פגיעות ישירות של כדורי נשק-קל ושל רסיסים. וככל בגדי החייל (פרט לגופיה ותחתונים) אין היא מתלקחת אף בחום גבוה. הבגד התחתון, הבא במקום הגופיה והתחתונים — בחתיכה אחת (המאורגנת בהתאמה לכל הדרישות הפיסיולוגיות...) — עשוי נייר. כל מספר ימים הוא מוחלף, והבגד הישן נשרף. בכך

נפתרה, כמובן, בעית הכביסה. הבגד התחתון סופג זיעה ומכיל חומרים המונעים זיהום במקרה שהחייל נפצע. כן! להפתעתי ראיתי שקיים עדיין חגור, העשוי "פיבר-גלס", והוא קל, חזק ומשמש גם בתפקיד של הרתמה למצנה. אחד הצעצועים היפים ושבצורתו חלה אולי המהפכה הגדולה ביותר — היה כובע-הפלדה, או, בשפה הרשמית, מגן הראש. המגן מיוצר מתרכובת של מתכת קשה מאוד וחומרים סינתטיים, והוא דק וקל ביותר. הכובע אינו חדיר לכדורים ורסיסים ומכיל בתוכו מכשיר-אלחוט זעיר: לבעלי תפקידים שונים ישנם מכשירים בעצמה שונה: החל ממכשיר זעיר, המאפשר לחלוץ (טוראי, בשפת העבר) להתקשר עם מפקד מחלקתו — ועד למכשיר המאפשר למג"ד להתקשר עם מח"לקותיו ועם המפקדה-המונה. מלוי העיר לי, כי טרם פתרו

בצורה מניחה-את-הדעת את שאלת הקשר עם השריון; לצורך זה יש למג"ד, למפקדי-המחלקות ולקציני-המטה מכשיר טרנזיסטורי קטן נוסף, (מחוץ למגן-הראש). על החלק האחורי של המגן מורכבת לוחית נוספת, שניתן להנמיכה — וע"י כך שומרת היא אז את העורף מפגיעה. בכך פתרו את הברירה הקשה בין קסדת-הפלדה השטוחה, שלא הגנה על העורף ובין כובע-המגן "העמוק", שאמנם הגן על העורף אך היה מסורבל ומפריע לזחילה ולפעולה במצב של שכיבה. אחד הדברים המעניינים ב"מגן-הראש" היתה המצחיה, העשויה חומר שקוף והמתקפלת לתוך החלק הקדמי של המגן. כאשר היא מורדת, משמשת היא לשתי מטרות: להגנה בפני רסיסים וחום תרמוגרעיני וכמשקפיים ל"ראיה" אינפרא-אדומה.

את התלבושת השלימה מסכה קטנה, המוחזקת בכיס הצדדי של המכנסיים והמשמשת את החייל במקרה של מעבר בשטח הגנוע ברדיאוקטיביות, או במקרה של התקפה בקטרילוגית. כאשר הבעתי בפני סגן מפקד הגדוד את התפעלותי מתכ"ל תיות הלבוש, מחזוקו ומצורתו הנאה, ענה לי:

"אם כי נכון שנפתרו בעיות מספר, בוטל הצורך בבתי-מלאכה ובמכבסות ואין בעיות בלאי; אך לפי מה שידוע לי, אין מפקדת ה"חיל-הכימי" שבעת רצון מאחדים מחלקי הלבוש, ובמיוחד מכמות הפריטים שבו. החיל מנהל מחקר שמגמתו לצמצם תלבושתו של החייל ל-5-6 פריטים. טרם נפתרה לחלוטין גם בעית התאמת הלבוש למזג אויר, קיצוני, תצחק אולי, באם אומר לך שהחיל מתכנן אף ממזג-אויר אישי".

★

צעדנו לאורך האוהלים לאזור-המנהלתי. במחנה שרר שקט. "שקט, מה?" פתח המארח. "החיילים באימונים", המשיך, "ישנם דברים רבים שלא השתנו בהרבה במשך השנים, ובעיקר — האדם. הוא נשאר החלק החשוב במכונת המלחמה; וכפי הנראה, ישאר בתור שכוה כל עוד תימשכנה המלחמות בעולם. אחדות מתכונותיו קיבלו עתה אולי הדגשות-יתר: הוא חייב להיות יותר מאומן מאשר אי-פעם, מפני שנשקו מורכב ותגובותיו חייבות להיות מהירות-יותר. לפעמים יכריע הבדל של שניות את גורל הגדוד כולו. לכן האימונים הם אינטנסיביים, ומגמתם להביא לתגובות נכונות ומידיות אף במצבים קשים ביותר. קיים גם צורך בחישול רוחו של הלוחם בכדי שלא יישבר ע"י זועות המלחמה או ע"י שטיפת-מוח".

לפתע, כאילו לא נוח היה לו לדבר על דברים שעל סף המופשט, הפסיק ואמר: "הנה משרד היחידה"; והכניסני לאוהל שליד הדרך.

האוהל היה כמעט ריק: שתי קופסאות-מתכת בגודל אר-גזת-חמושת; מכונת כתיבה; ארון קטן ובו ניירות; שולחן ומספר כסאות — אלה היוו את כל הריהוט. מיד עם היכנסי נמשכה תשומת לבי לשולחן ולכסאות. בראותו את מבטי חייך ואמר:

"מענין, מה? ראשית, בוא תכיר את הפקיד הראשי".

לאחר שהחלפתי מילים אחדות עם הפקיד הראשי, המשיך סגן מפקד הגדוד:

"כמעט כל הציוד היחידתי מיוצר מחומר סינתטי, בלתי-מתלקח ומתקפל לצורה קומפקטית ביותר. ראה!" כאן הרים את הכסא ובמספר תנועות קיפלו לחבילה בגודל

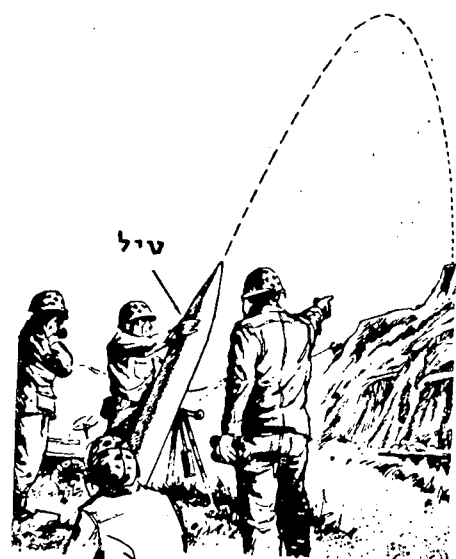
ציוד המחר - בראשית צמיחתו

מכשיר אלקטרוני במפקדה אפסנאית בארה"ב המחבר בין מרכז אספקתו ומצבוריו שנאמריקה לבין נקודת-פיקוח-המלאי "בצרפת".

אהל-איגלו" טלטיס, עשוי חומר פלסטי המותז על גבי כיפת-בר מנופחת. עומד בפני תלאות מזג-אוויר.

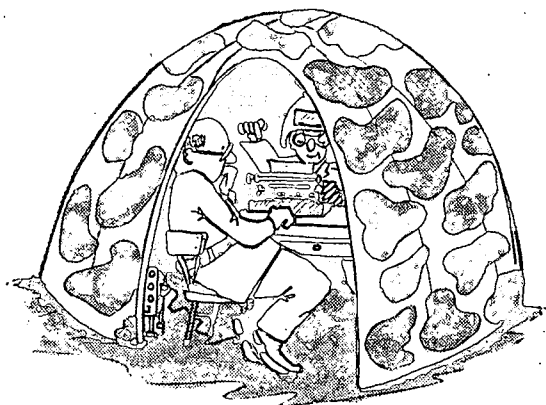
ה"זרקו" טיל-אפסנאי לשעת חירום בחזית. באמצעותו ניתן להעביר אספקה חיונית ליחידות קדמיות או מנותקות.

קסדת-מנוויל-החוט אשית. תאי השמש המשובצים בה מיצרים את החשמל קדרוש הן למשרד והן למקלט.

„קוד 78568 ש. כ. 586 סמל לופו רודריגו, לרס"ל החל מ-1 אוג. 70.”

„קוד 545 ש. כ. 80 טר"ש קרבצ'נקו יעקב, 7 ימי מעצר מחנה וביטול זכות חופשה חודשית להונלולו.”
אחר דקות אחדות גמר הפקיד, סיים במילת-קוד שכתגובה לה, נשמעו מהמכשיר שני צלצולים שקטים, לסימן שכל התש-דורת נתקבלה במרכז.

„גוזו ונבקר עכשיו במטבח” — אמר סגן מפקד הגדוד. הודינו לפקיד הראשי ויצאנו.

★

בדרך שלחתי מבטי למספר מכונות מזוירות שבצדי הדרך. מלוי תפס מבטי ואמר:

„זה ציוד הנדסי של קבוצת-הקרב. קיים בה ציוד הנדסי מסוג שאתה רואה עכשיו וכן, פרדים מכניים, ועוד. בהתאם להזמנתנו, תוך שעה או אף לפני כן, מגיעים הם אלינו. הגמלי הנמרי המזויר שאתה צופה בו, זו מכונה לחפירת עמדות ותעלות-קשר. היא מסוגלת לחפור 100 מטר של תעלת-קשר עמוק ב-10 דקות. המכונה שעליה הנה טרקטור רב-שימושי. הוא משמש כמפלסת להכשרת דרכים, דחפור, מנוף להתקנת גשרים ועוד. הוא משורין ואטום, ויש לו חשיבות רבה ביותר בשדה-קרב אטומי.”

„ממבטך אני רואה שתוהה אתה למה אנו כליך מתאמץ צים להוריד ממשקלינו — ובאותו זמן עצמו מסרבלים את עצמנו בציוד כבד-יחסית. עליך לזכור שבשדה-הקרב האטומי מי שולט זה המסוגל לעבור דרכו במהירות ולקפוץ לעורף האויב. טקטיקה זו מנכיבה הכנה ארטילרית אטומית-טקטית ומעבר מהיר ברכב המשורין בסיוע הכלים שאתה רואה לפניך.”

★

„בהרים ישנה חשיבות רבה לפרד-המכני, ששוכלל הרבה מאז 1955. הכשלון של קודמינו היה בזה שרצו לפתור את בעיית כושר-המעבר שלו ע"י כך שהפרד היה בנוי על בסיס רכב גלגלי. חבל שאין לנו כאלו אחד מהפרדים, אנסה לתאר אותו לך. הפרד המכני שלנו מחוסר גלגלים. הוא מתקדם על גלגלים מחוסרי-חישוק; כלומר, מצירה-גלגלי יוצאות זרועות — וכל זרוע מסתיימת בכעין כף, גמישה, שתופסת את השטח שלפניה.”

מגש מכתבים. רק עתה שמתי לב, שהכסא והשולחן עשויים רצועות צרות של חומר פלסטי, המתקפלות אחת בתוך השנייה. מתוך השיחה התברר, כי כמעט כל הציוד היחידתי — הציוד המשרדי, חלק ניכר של ציוד מטבח וציוד שרותים — עשוי לפי אותו העיקרון.

„לא בכל הצלחנו להגיע למיניאטוריציה כזו”, המשיך מלוי. „לצערנו הרב נשארו עוד שני פריטי תספוקת מסורב-לים: תחמושת ודלק. התחמושת מוקטנת אמנם לעומת העבר כתוצאה משכלול חומר-ההדף, אך בכל זאת היא כבדה ותר-פסת נפח רב. עדיין אנו גם מניעים את כלי-הרכב וכל המכר-נות האחרות בדלק הרגיל; והנסיון האחרון של הנעת כלי-הרכב באנרגיה גרעינית, אם כי הצליח, אינו מעשי לפחות לפני 1990. בוא, עתה נשמע בקיצור על העבודה המנהלית בגדוד” — והפנה את ראשו לעבר הפקיד הראשי.

ללא הקדמות מיותרות פתח הפקיד הראשי:

„שני ארגונים אלה מכילים את המיכון המשרדי האלקטרוני-אלחוטי, המקשר אותנו לגורמי חוץ. למעשה קשורים אנו לתחנת-מעבר תת-קרקעית אי-שם, שמכונת את הקשר, לפי קודים, למקום הדרוש. כל הדיווחים של כוח-אדם ואפסניה מועברים באמצעות מכונות אלקטרוניות למרכז, ממיונים שם ומועברים לכל הגורמים. מפקדת קבוצת-הקרב מקבלת בו ביום מהמרכז דיווח ממיון ומנותח של יחידותיה. ודאי הוסבר לכם שכמעט אין הזמנות אפסניה, פרט להודעות על סטיות וקלקולים. ארגו אחד משמש לדיווח וקשר מנהלתי, והשני משמש למטרות מבצעיות ומודיעיניות. דרך אגב, לשניהם מכשירי „בלבול” (”SCRAMBLERS”) המונעים פיענוח הר-דעותינו ע"י אויב. ההבדל העיקרי בין ההודעות במכשיר המבצעי למנהלתי, זו שיטת העברת החומר. המכשיר המבצעי מעביר הודעות-בזק, המתייחסות להתקפות אטומיות וכך, במי-שרין ובמקביל לקבוצת-הקרב ולמרכז — ולא רק למרכז, כפי שהדבר מתבצע ע"י המכשיר המנהלתי. במקרה של לוחמה קונבנציונלית, מותר לנו להשתמש בהודעות-בזק גם להתק-פות טנקים ולביקור-פתע של אלופים...”

„אין לנו תיקיה. התיקיה נמצאת על סרטים מגנטיים במרכז, ואת האינפורמציה אנו מקבלים משם לפי דרישה.”

„האם יש עוד משרדים בגדוד?” שאלתי.

„למעשה קיים עוד משרד מבצעים/מודיעין בשכונתנו, המחזיק מפות ואינפורמציה מודיעינית שוטפת, וכן משרד המג"ד, ענה הפקיד הראשי. „הנה, הגיעה שעת הדיווח — ותוכל לראות בעצמך.”

כאן התערב סגן מפקד הגדוד: „מוכרח אני לומר לך שלדעתי אבד הכלת על שני הדוחים שעומדים לדוח עתה: על כוח-האדם ועל ציוד-לחימה-מבוקר. לשם מה לדוח על ציוד-לחימה מבוקר? הרי במקרה של קלקול, ממילא מגיע הכלי למרכז-האחזקה ומוחלף במקום — ושם יש להם דיווח יותר משוכלל מאשר לנו. אך כפי הנראה, הרבה יותר קל לפתח עשר פצצות אטומיות טקטיות מאשר לבטל חוק-פאר-קינסון אחד.”

אותה שעה התישב הפקיד הראשי עלי-יד מכונת-הכתיבה, חיברה לארגון-האלקטרוני והתחיל לתקתק. (הרהרתי: בכל השטחים חלו מהפכות, פרט לשטח ההשמחות...). בינתיים הצצ-תי מעבר לכתפו של הפקיד הראשי, שכתב:

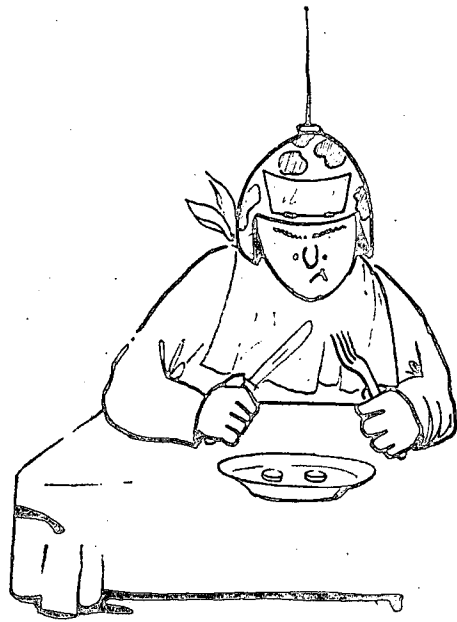
„אגב, כל הכלים המכניים נוסעים בדרך סלולה במהירות של מכונות-משא, ועליכן ניתנים הם להשתלב ללא בעיות בכל היסע. כל הציוד המכני הזה, כפי שהסברתי, נמצא ברי-כוח של קבוצת-קרב, אך הוא מצוי בכמות מספקת, המאפשרת להקצות, בעת ובעונה אחת, אף אם מספר גדודים נזקקים לו במקביל.”

★

הגענו למטבח, השוכן באוהל כפול. בפינה — כיריים-גז מתקפלים ועליהם סירים מרובעים אחדים. שמתי לב שלכל הסירים צלעות משופעים, כך שסיר אחד נכנס לתוך השני. כל הכלים היו צבועים צבעי הסואה. סגן מפקד הגדוד הציג אותי קצרות לפני הרס"ר — הטבח הראשי.

„ברוך בואכם” — פתח ה”רב”; ומיד המשיך בהסבר — כפך הנראה לפי ”מתכונת” קבועה:

„אם כי כיום כבר קיימות גלולות-ארוחות — גלולות-בוקר, גלולות צהריים וערב — בכל-זאת אוהב החייל את הסטאק העבה וספל הקפה הריחני. בזמן רגיעה, מתקבל המזון

אחד ליומיים, בדחיפה, מנקודת-ההספקה. הוא מורכב מאוכל טרי בהקפאה-עמוקה, מנות קשות ולחם. כך שבתזונה, בזמן הרגיעה, לא חלו שינויים מכריעים בעשרים השנה האחרונות, פרט לשינוי היחס בין מאכלי ירקות ופירות ובין הבשר. המחד קרים הוכיחו שאכילת ירקות ופירות בכמות גדולה, מגדילה את כושרו של החייל לעמוד בפני רדיואקטיביות. על כן אוכלים אנחנו בשר פעמיים בשבוע, ובכל ארוחה מרבים באכילת פירות וירקות טריים. במצבי-חירום ובאימונים מקבלים אנו אחת לשבוע או אף לשבועיים, מזון מיובש ומבושל-מראש

(”dehydrated and pre-cooked”). כאשר מוסיפים למזון זה מים, מתקבלות ארוחות טעימות שקשה להבחין בינן לבין אלו המבושלות ממזון טרי. אם כי, הוסיף בהרהור קל, „איני מבין למה ה”חבריא” בתקופת האימונים, כאשר באים העירה, רצים למסעדה הקרובה...”

„מנת-הקרב של החייל היא אישית. גדולה כגודל שלוש קופסאות סרדינים. ע”י תוספת מים מקבל הוא ארבע ארוחות טעימות ומזינות. לחייל גם גלולות-ארוחות, בהן משתמש הוא בשעת-חירום חמורה ביותר. כך יכול אף חייל בודד להתקיים על האוכל שברשותו כ־14 יום — בתנאי שאין בעיות מים.”

„ועתה טעם בעצמך”, אמר והובילני לחדר-האוכל, השוכן בקרבת מקום. האוכל הוגש בצלחות-נייר מצופות שעה. אחר כך הובהר לי שלחיילים יש אמנם פינך אוכל מתקפל, אך כל עוד הדבר אפשרי, אוכלים מתוך צלחות וכוסות נייר. הם לא העלו על דעתם שבזה פתרו בעיה אדירה בתזונת הצבא — הכשרות... האוכל היה עשיר וטעים. טעמו, על אף שהוכן ממזון-מיובש, כטעם אוכל טרי. המנות היו מצויינות — פרט, כמובן, לקפה...”

„איך פותרים אתם את בעית המים?” שאלתי. „דבר זה”, ענה סגן מפקד הגדוד, „הוא אולי השכלול הרציני בצידנו בחמש השנים האחרונות.” הוא הובילני אל מחוץ לאוהל והצביע על מיכל פלסטי נפות, שמעליו מתרומם התקן הדומה לאנטנה של טלביזיה. „מכשיר זה הנו קולט-מים. קליטת המים מהאוויר נעשית ע”י תהליך כימי. במחלקה ישנו אף מכשיר קטן, מחלקתי. כך שלמעשה, מבחינת מזון ומים, המחלקה עצמאית ימים רבים.”

★

הזמן חלף מהר ושמתי לב שהגיעה העת לחזור העירה. בו בזמן ראינו גם את רס”נ אף מתקרב אלינו עם מלוויו. בדרך אל מכונתנו פתח סגן מפקד הגדוד: „כמובן שכאן ראיתם רק ציוד סטנדרטי. קיימות תכניות גדולות, ורבים טוענים שצבאנו מיושן. עשרות בעיות טרם נפתרו: הנשק-הקל מיושן; התחמושת והדלק מכבידים על גיידותנו וגמישותנו; הלבוש עדיין אינו נאה במידה מספקת ליציאה; הציוד האינפרא-אדום המחלקתי מסורבל; וכמובן התלונות על האוכל אינן פוסקות.”

תוך כדי שיחתנו נראה לנו ממרחק רב נחיל הליקופטרים, שנקודות קטנות ניתקות מהם.

„זו, התחמושת-הערב”, הם צונחים ועוברים את עשרת הקילומטרים למחנה בחצי ריצה. חביב יהיה הערב לראות את המג”ד. כבר אתמול היו לו יבלות, נראה מה תהיה צורתו היום... על יבלות עדיין לא התגברו רופאינו. איך אמר הרופא הצעיר לפציאנט שלו שהיתה לו נזלת? נזלת איני יודע לרפא. אך אם תצא רטוב אחר אמבטיה החוצה, תקבל דלקת ראות. אותה אני יודע לרפא.”

בכניסה למחנה נפרדנו בלבביות מסגן מפקד הגדוד. נכנסנו למכונת וזוננו. חזרנו בענן אבק לעולם של אתמול.